

Antonín Dvořák

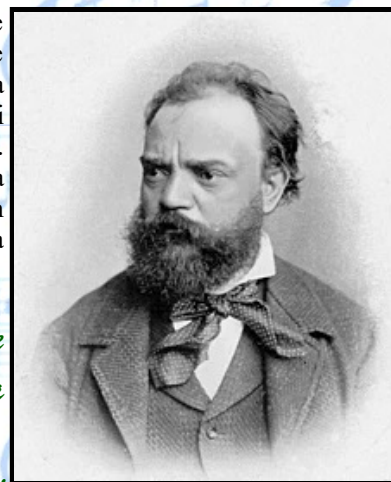
Antonín Dvořák (n. 8 septembrie 1841, Nelahozeves, Țările Coroanei boeme, Imperiul Austriac – d. 1 mai 1904, Praga, Austro-Ungaria) a fost un compozitor de muzică cultă, originar din regiunea Boemia din Cehia.

„Ni-l vom aminti întotdeauna pe Antonín Dvořák ca pe una dintre puținele mari personalități ale zilelor noastre. Am recunoscut în el o persoană încântătoare, cu un suflet extraordinar. Exista ceva sever și neliniștit în el, ceva ce ar fi putut să-i incomodeze pe oamenii care nu-l cunoșteau. Dar toate acestea au dispărut repede și sunt bucuros că a lăsat în mine pentru totdeauna impresia unui om ale cărui scopuri personale și artistice au fost foarte înalte”
(Edvard Grieg, 1843-1907, compozitor)

Dvořák a împletit superb aromele muzicii romantice cu cele ale muzicii naționaliste și tradiționale și, alături de Smetana, a pus Cehia pe harta muzicii universale. A fost pasionat de folclor și muzica tradițională și îndrăgostit de Boemia natală (insista mereu ca numele să îi fie scris cu caracterele speciale ale limbii cehe (Antonín Dvořák), motiv pentru care a avut multe discuții cu editorul său german, care încerca să îi „germanizeze” numele.) A captat în muzica sa esențe ale culturii cehe și chiar trăsături ale întregii lumi slave. Chiar și când a locuit o vreme în America, a devenit foarte interesat de muzica tradițională a negrilor și a populațiilor indigene, încurajându-i pe compozitorii americani să se inspire din acestea.

Biografie

Antonin Dvorak s-a născut la data de 8 septembrie 1841 în satul Nelahozeves, așezat pe malul Vltavei, în apropiere de Praga. Ca fiu al unui măcelar-cafegiu, a deprins primele îndelungate ale meseriei de la tatăl său, iar primele noțiuni muzicale le va învăța de la organistul orașului Zlonice. Tatăl viitorului compozitor avea un han țărănesc, iar mama lui era în serviciul unei familii princiare, pe nume Lobkowitz, din apropierea satului natal. Antonin va crește în ambianța atmosferei de la țară și din fragedă copilărie va cânta împreună cu copiii țăranilor melodiile populare și va deprinde cântările bisericești în biserica satului. Este atras de dansurile tinerilor de la țară, iar acest lucru îi va influența definitiv tehnica compoziției de mai târziu, ce-l va face celebru în întreaga lume.

Unul dintre primii lui profesori de muzică, Josef Spitz, organist de meserie, îl va învăța să cânte la vioară și, nu după mult timp, Antonin la vârsta de 8 ani va intra în mica orchestră de pe lângă hanul tatălui său. După ce va termina stagiul școlar în satul natal, în anul 1853 va fi găzduit de unchiul său în orașelul Zlonice unde va studia pianul, vioara și viola precum și teoria muzicii și canto coral cu profesorul Antonín Liechmann (1808-1879). Despre acest profesor compozitorul își va aminti cu drag pe tot parcursul vieții, mai cu seamă că acesta îl va iniția în aprofundarea tradițiilor naționale muzicale ale Cehiei.

Reputația internațională

Dvořák s-a înscris din nou în concursul de premiere austriace în 1877, depunând Duetele Moraviene și alte muzici, posibil Concertul pentru pian. El nu a aflat rezultatul decât în decembrie. Apoi, a primit o scrisoare personală de la criticul muzical Eduard Hanslick, care a fost, de asemenea, în juriile care acordă premiile. Scrisoarea nu numai că l-a informat pe Dvořák că a câștigat din nou premiul, dar i-a făcut cunoscut pentru prima dată că Brahms și Hanslick au fost în juriu. Scrisoarea a transmis o ofertă de asistență amicală a celor doi pentru a face cunoscută muzica lui Dvořák în afara patriei sale cehe. În luna decembrie 1877, Dvořák a scris Cvartetul de coarde nr. 9 în Re minor și l-a dedicat lui Brahms.

Atât Brahms cât și Hanslick fuseseră mult impresionați de Duetele Moraviene, iar Brahms le-a recomandat editorului său, Simrock, care le-a publicat cu succes. Având în vedere că Brahms a fost bine primit cu Dansurile Maghiare, Simrock i-a comandat lui Dvořák să scrie ceva de aceeași natură. Dvořák a prezentat-o lucrarea sa Dansuri Slave, Op. 46 în 1878, la început pentru pian cu patru mâini, dar la cererea lui Simrock, de asemenea, într-o versiune orchestrală. Acestea au avut un succes imediat și mare. La 15 decembrie 1878, cel mai important critic muzical Louis Ehlert a publicat o recenzie a duetelor moraviene și a dansurilor slavone în „Nationalzeitung” din Berlin, spunând că „dansurile” își vor face drumul „în jurul lumii” și „o naturalețe cerească curge prin această muzică”. „A existat o fugă în magazinele de muzică germane pentru dansurile și dueturile acestui compozitor până acum ... necunoscut”. Dansurile au fost cântate în 1879 în concerte în Franța, Anglia și Statele Unite. Mai târziu, Simrock a cerut alte dansuri slavone, pe care Dvořák le-a furnizat în Op. 72, 1886.

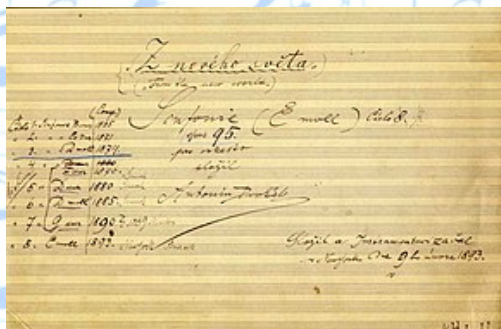
În 1879 Dvořák a scris Sextetul pentru coarde. Simrock i-a arătat partitura violonistului principal **Iosif Joachim**, care împreună cu alți muzicieni l-au interpretat în premieră în noiembrie din acel an. Joachim a devenit un „campion șef” al muzicii

de cameră a lui Dvořák. În același an, Dvořák a scris și Concertul pentru vioară. În decembrie, i-a dedicat piesa lui Joachim și i-a trimis partitura. În primăvara următoare, cei doi au discutat-o, iar Dvořák a revizuit-o pe larg, dar Joachim nu era încă confortabil cu el. Concertul a avut premiera la Praga în octombrie 1883 cu violonist František Ondříček, care l-a cântat și la Viena cu dirijorul Hans Richter în decembrie al aceluși an. De două ori mai târziu, Joachim ar fi fost programat să cânte concertul, dar de ambele dăți aranjamentele au căzut și în final nu l-a mai cântat niciodată.

Hans Richter l-a rugat pe Dvořák să compună Simfonia nr. 6 pentru Filarmonica din Viena, intenționând să o prezinte în decembrie 1880. Cu toate acestea, Dvořák a descoperit mai târziu că, în ciuda acestei intenții, membrii orchestrei s-au opus interpretării operelor sale în două sezoane consecutive, din cauza „sentimentului anti-ceh”. Adolf Čech prin urmare, a condus premiera simfoniei la un concert al Societatea Filarmonică Cehă (în cehă: Spolek Filharmonie, predecesorul Filarmonicii Cehe) la 25 martie 1881, în Praga. Richter a dirijat în cele din urmă piesa Londra în 1882 și și-a păstrat întotdeauna interesul pentru compozițiile lui Dvořák.

Simfonia a IX-a (Din Lumea Nouă)

Simfonia Nr. 9 în mi minor de Antonín Dvořák (op. 95), cunoscută și sub numele de Simfonia „Din lumea nouă”, a fost publicată sub numele de Simfonia nr. 5, dar este de fapt a noua și ultima dintre simfoniile lui Dvořák.

Titlul se referă evident la Lumea Nouă, adică la continentul american, deoarece simfonia a fost compusă atunci când compozitorul ceh era director al Conservatorului Național de Muzică din New York. Cultura americană l-a stimulat și îmbogățit pe Dvořák, care a propus o simfonie de origine clasică europeană, dar contaminată de muzica nativă, precum spiritualele afro-americane și muzica nativă americană. A fost compusă între decembrie 1892 și mai 1893 la New York și a avut premiera la Carnegie Hall pe 16 decembrie a aceluiași an la Filarmonica din New York condusă de Anton Seidl, obținând un succes enorm. Neil Armstrong a dus lucrarea pe Lună în timpul misiunii Apollo 11, prima care a aterizat pe Lună, în 1969.

Instrumentație

Noua simfonie a lui Dvořák prezintă următorul ansamblu orchestral:

- o Piccolo
- o Două flauturi
- o Doi oboi
- o Corn englezesc
- o Două clarinete în A
- o Doi fagoti
- o Patru coarne în E și Do
- o Două trâmbițe în Mi, C și Mi bemol
- o Trei tromboane (2 tenori și un bas)
- o Tuba (doar în a doua mișcare)
- o Percuție: timpane, triunghi și cinale
- o Instrumente cu coarde (viori, viole, violoncel și contrabas)

Mișcări

- I. Tiparul tradițional al primei părți — introducere lentă urmată de un Allegro molto pe două teme primește o materie muzicală bogată: idei de o mare frumusețe, tratare amplă și concisă totodată, culminații de efect.
- II. Partea a doua a simfoniei, Largo, este singura legată de impresiile muzicale produse asupra lui Dvořák de șederea în Statele Unite, având un caracter mai circumstanțial deci, și întrucâtva plasticizant. Se pare că trista melopee a cornului englez ar evoca un cântec popular indian și că, scriind această parte, intitulată inițial „Legendă”, Dvořák ar fi urmărit o anumită intenție programatică. Spre sfârșitul acestei părți, sprintara intervenție a oboiului — precedind repriza temei inițiale — apare ca o pregătire a celei de-a treia părți.
- III. În partea a treia, Scherzo-ul Molto Vivace (formă lărgită cu două trio-uri), îl regăsim pe autorul viguros al dansurilor slave.
- IV. În final, chemarea pământului natal devine acută și este grandios exprimată. Pilonii acestui Allegro con fuoco de amplă construcție sînt două teme cu netă rezonanță cehă, întretăiate fugitiv de reminiscențe motorice din cele trei părți anterioare, asimilate organic în substanța noilor idei. Rezumat tematic al întregii simfonii și concentrînd semnificația ei generală, acest final este în același timp un „sumum” al elaborării și, în fond, gîndirea structurală a simfonistului dobîndind o pondere hotărîtoare. Astfel, pe lîngă forța de invenție componistică, echilibrul raporturilor tematice în cadrul tratării, măiestria arhitectonică, se impun într-adevăr impresionant și concludent.

Partea	Tempo	Tonalitate	Partitură
I	Adagio - Allegro molto	Mi minor	
II	Largo	Re bemol major, Do minor	
III	Scherzo: Molto Vivace	Mi minor	
IV	Allegro con fuoco	Mi major	